

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
தென் மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம்
Southern Provincial Department of Education

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) 13 ශ්‍රේණිය, තුන්වන වාර පරීක්ෂණ, 2019 ජූලි
General Certificate of Education (Adv. Level), Grade 13, Third Term Test, July 2019

ආර්ථික විද්‍යාව
செல்துரு சதுය

21 S I-II

විභාග අංකය:.....

I - පත්‍රය

1. - 2	2. - 3	3. - 3	4. - 5	5. - 2	6. - 3	7. - 3
8. - 4	9. - 5	10. - 1	11. - 4	12. - 1	13. - 2	14. - 4
15. - 1	16. - 2	17. - 4	18. - 3	19. - 5	20. - 4	21. - 2
22. - 3	23. - 3	24. - 1	25. - 5	26. - 2	27. - 4	28. - 4
29. - 5	30. - 3	31. - 4	32. - 1	33. - 3	34. - 2	35. - 4
36. - 3	37. - 4	38. - 4	39. - 3	40. - 1	41. - 4	42. - 1
43. - 3	44. - 5	45. - 1	46. - 3	47. - 4	48. - 3	49. - 5
50. - 3						

II - පත්‍රය

1. i. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා යොදා ගන්නා ස්වභාව ධර්මයෙන් ලැබී ඇති සම්පත් ස්වභාවික සම්පත් වේ.
 උදා:- හිරු එළිය, වාතය, වැසි ජලය (ල.2)
 ස්වභාවික සම්පත් වර්ග දෙකකි. 1. ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කළ හැකි සම්පත්
 උදා:- වන සම්පත, මත්ස්‍ය සම්පත (ල.1)
 2. ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කළ නොහැකි සම්පත්
 උදා:- මිනිරන්, ගෑස්, රත්‍රන් (ල.1)
- ii. ප්‍රභේද:- ස්ථාවර / මූර්ත / භෞතික ප්‍රාග්ධනය
 කාරක ප්‍රාග්ධනය / සංසරණ ප්‍රාග්ධනය / තොග / පරිලේඛණ
 ආර්ථික, පොදු කාර්ය ප්‍රාග්ධනය
 සමාජ පොදු කාර්ය ප්‍රාග්ධනය
 මානව ප්‍රාග්ධනය
 ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය
 සමාජ ප්‍රාග්ධනය (ඕනෑම කරුණු 4 කට ලකුණු 2)
- ◆ මූලික මිනිස් අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීමට යොදා ගනු ලබන සේවාවන් සම්පාදනය කරන ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සමාජ පොදු කාර්යය ප්‍රාග්ධනය වේ. උදා: අධ්‍යාපනය සෞඛ්‍ය, පානීය ජලය සම්පාදනය මේවා මගින් සමාජ ශුභ සාධනය ඉටුවේ. (ලකුණු 1)
- ◆ සමාජ අන්තර් සම්බන්ධතා, සම්බන්ධතා ජාලයක් වැනි සමාජ ප්‍රාග්ධනය මෙහිලා සෘජුව හෝ වක්‍රව සමාජ ශුභසාධනයට දායක වේ. (ලකුණු 1)
- iii. තීරණ සම්බන්ධීකරණ යන්ත්‍රය හෙවත් සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ යන්ත්‍රය
 ◆ සම්පත් හිමිකාරීත්වයේ ස්වරූපය
 ◆ සානුබලවල ස්වභාවය
 ◆ ආදායම් පුනර් ව්‍යාප්තිය සහ සමාජ ආරක්ෂක ජාලවල ස්වරූපය
 ◆ දේශපාලන දර්ශනය හා දෘෂ්ටිවාද (සියල්ලම තිබේ නම් (ලකුණු 4)
- iv. ස්ථාවර ආවස්ථික පිරිවැය
 වැඩෙන ආවස්ථික පිරිවැය (ලකුණු 1)
 ◆ වැඩෙන ආවස්ථික පිරිවැය:-
 නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රය මත ගමන් කිරීමේදී කිසියම් නිශ්චිත ප්‍රමාණය බැගින් වැඩි කිරීමේදී අනෙක් භාණ්ඩයෙන් කැප කරන ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් වැඩි වන තත්ත්වය වැඩෙන ආවස්ථික පිරිවැය (ලකුණු 2)
 මෙය වඩාත් තාත්වික තාත්වික බවට පෙන්නුම් කරයි
 ◆ සම්පත් සමජාතීය නොවීම
 ◆ එක් නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂම සම්පත් අනෙක් නිෂ්පාදනයට කාර්යක්ෂම නොවීම (ලකුණු 1)

v. i. ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව යනු නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව හා සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව යන දෙකෙහිම එකතුවයි. (ලකුණු 1)
 නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාව යනු සියලු සම්පත්වලින් වැඩි ම ඵලදාවයි. එය නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍ර මත පිහිටි ලක්ෂ්‍යයන් මගින් පෙන්වයි. (ලකුණු 1)
 නමුත් ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව ඉටුවීමට සම්පත් බෙදී යාමේ කාර්යක්ෂමතාව ද ඉටු විය යුතුය. එනම් $MC=MB=P$ මෙය නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයේ එක් ලක්ෂ්‍යයකදී පෙන්වනුම් කරයි. (ලකුණු 1)
 මේ නිසා ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාවය අත්කර ගැනීමට නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාවයද සම්පත් බෙදා හැරීමේ කාර්යක්ෂමතාවයද ඉටු විය යුතුයි (ලකුණු 1)

2. (අ) i. යම් නිෂ්පාදකයකු (ආයතනයක්) යම් නිශ්චිත අවස්ථාවක (දෙන ලද අවස්ථාවක) අනෙකුත් සාධක ස්ථාවරව තිබියදී කිසියම් භාණ්ඩයක විවිධ මිල ගණන් යටතේ සැපයුම් කිරීමට සැලසුම් කළ විවිධ ප්‍රමාණයන් දැක්වෙන ජ්‍යාමිතික රේඛාවකි. (ලකුණු 1)
 වෙළඳපොළ සැපයුම් වක්‍රය (කර්මාන්තයේ සැපයුම් වක්‍රය) යනු යම් නිශ්චිත අවස්ථාවක අනෙකුත් සාධක ස්ථාවරව තිබියදී කිසියම් භාණ්ඩයක විවිධ මිල ගණන් යටතේ වෙළඳපොළෙහි සියලුම සැපයුම්කරුවන් (ආයතන) සැපයුම් කිරීමට සැලසුම් කළ විවිධ ප්‍රමාණයන් දැක්වෙන ජ්‍යාමිතික රේඛාවකි. (ලකුණු 1)

විකල්ප පිළිතුර

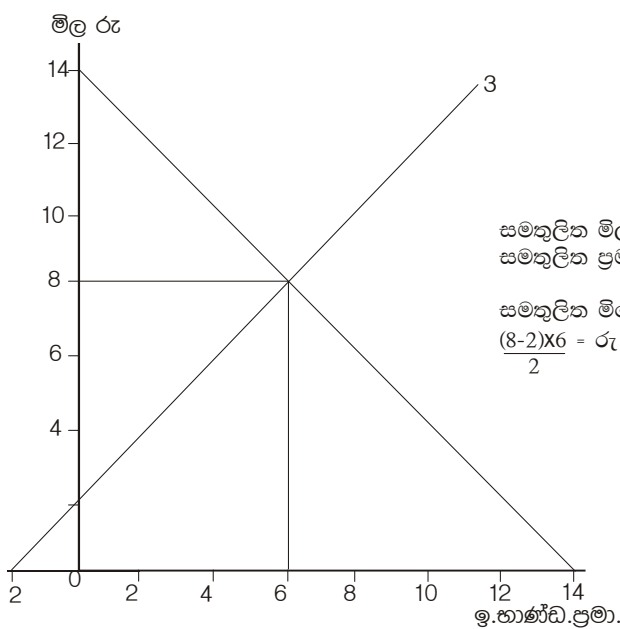
ආයතනික (පෞද්ගලික) සැපයුම් මත වක්‍ර තිරස් එකතුව මගින් වෙළඳපොළ සැපයුම් වක්‍රයේ දැක්වෙන අතර එය සැකසෙන්නේ එක් එක් නිෂ්පාදන ආයතනයක සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය වක්‍රයේ අවමයේ සිට ඉහළට නැගෙන ආන්තික පිරිවැය වක්‍ර වල තිරස් එකතුවෙනි.

ii. සලකා බලන භාණ්ඩය බාල භාණ්ඩයක් වන විට මිල වැඩි වන විට මූර්ත ආදායම අඩු වෙයි. එහෙත් එම ඉහළ යන මූර්ත ආදායම හැසිරවෙන්නේ ඉල්ලුම අඩුවෙන ආකාරයටයි. හෙවත් ඉල්ලුම් වක්‍රය වමට විතැන්වන ආකාරයටයි. (ලකුණු 1)
 එසේ ම බාල භාණ්ඩයක වුවත් මිල වැඩි වන විට සාපේක්ෂ මිල වැඩිවන නිසා ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය අඩු වෙයි. එම නිසා ආදායම් ප්‍රතිවිපාකය සෘණ වන අතරම ආදේශන ප්‍රතිවිපාකය ද සෘණ වෙයි. (ලකුණු 2)

iii. (අ) අනුපූරක භාණ්ඩ (ආ) බාල භාණ්ඩ (ඉ) අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ (ල.1X3=3)

iv. $Q_d = a - bp$ $Q_s = a + bp$ $Q_d = 14 - P$ $Q_s = -2 + p$

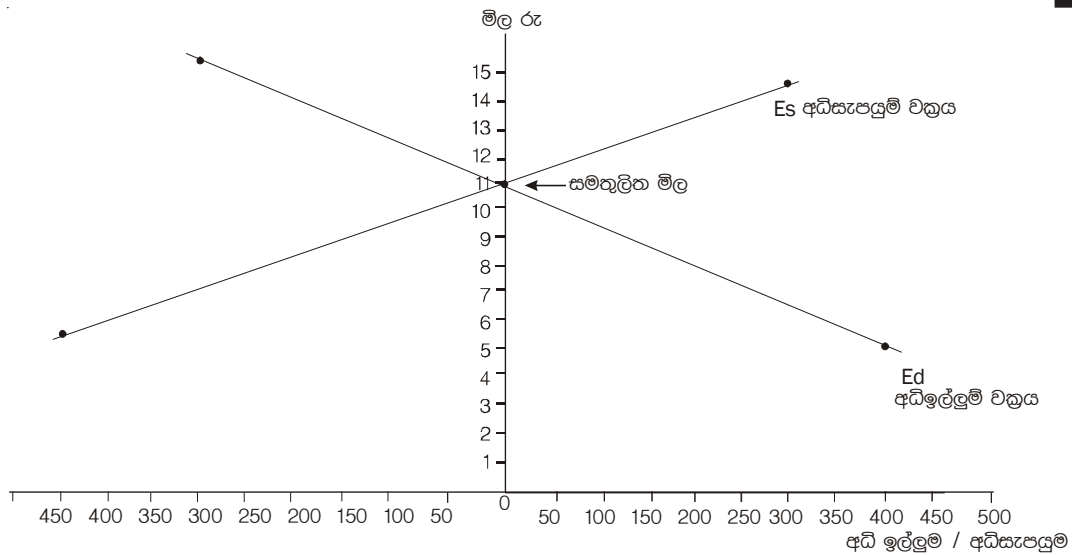
$Q_d = Q_s$ $Q_d = 14 - P$
 $14 - P = -2 + p$ $Q_d = 14 - 8$
 $14 + 2 = P + p$ $Q_d = 6$
 $16 = 2P$ හෝ
 $16/2 = P$ $Q_s = -2 + p$
 $8 = P$ $Q_s = -2 + 8$
 $Q_s = 6$

සමතුලිත මිල = රු 8 යි
 සමතුලිත ප්‍රමාණය = 6 (ලකුණු 2)
 සමතුලිත මිලේදී නිෂ්පාදන අතිරික්තය = $\frac{(8-2) \times 6}{2} = 18$ (ලකුණු 2)

(ආ) i.	මිල	අධි ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය	අධි සැපයුම් ප්‍රමාණය
	5	450	-450
	15	450	300

මෙම ලේඛනවලට අදාළ අධි ඉල්ලුම් වක්‍රය හෝ අධි සැපයුම් වක්‍රය ඇසුරින් සමතුලිත මිල පෙන්වා තිබේ නම් (ලකුණු 4)

සමතුලිත මිල රු 11 යි

(ii) සැම මිලකදීම ඉල්ලුම හා සැපයුම අඩු වේ නම් ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සමීකරණ පහත පරිදි වෙනස් වෙයි.

$$Q_d = 80 - 0.2p \quad Q_s = -95 + 0.5p \text{ එවිට}$$

$$80 - 0.2p = -95 + 0.5p$$

$$175 = 0.7p$$

$$\frac{175}{0.7} = p$$

$$\frac{1750}{7} = p$$

$$250 = p \text{ සමතුලිත මිල}$$

$$\text{සමතුලිත මිලේදී පාරිභෝගික අතිරික්තය} = \frac{\text{උපරිම ඉල්ලුම් මිල} - \text{සමතුලිත මිල}}{2} \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය}$$

(ලකුණු 2)

$$\text{උපරිම ඉල්ලුම් මිල} = 80 - 0.2p$$

$$0 = 80 - 0.2p$$

$$80 = -0.2p$$

$$\frac{80}{12} = p$$

$$\frac{800}{2} = p$$

$$400 = p \text{ (උපරිම ඉල්ලුම් මිල)}$$

$$\text{සමතුලිත ප්‍රමාණය} = 30$$

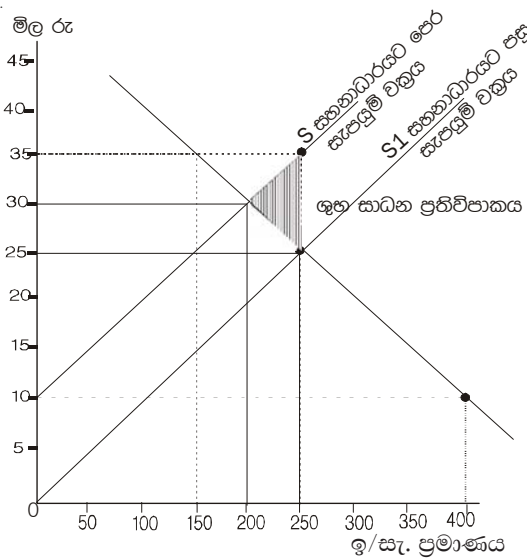
$$\text{සමතුලිත මිලේදී පාරිභෝගික අතිරික්තය} = (400 - 250) \times 15$$

$$150 \times 15$$

$$2250$$

(ලකුණු 2)

3. (i) මිල	ඉප්‍ර.	සැප්.	අධි ඉල්ලුම
10	400	0	400
32	150	250	-100

(ලකුණු 3)

ii. ඉහත භාණ්ඩයට රු 10 ක සහනාධාරයක් ලබා දුන් විට නව සැපයුම් මිල රු සැපු
 0 0
 25 250

(රූපසටහන නොදක්වා විජගණිතමය ලෙස ලබාගෙන තිබෙනම් ලකුණු ලැබේ)
 නව සමතුලිත මිල 25 යි

සමතුලිත ප්‍රමාණය 250 යි (ලකුණු 4)

iii. සහනාධාරයට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය $= \frac{(35 - 10) \times 250}{2} = \frac{25 \times 125}{2} = 3125$ (ලකුණු 2)

iv. සහනාධාරයේ ශුභ සාධන ප්‍රතිවිපාකය
සහනාධාරය X සමතුලිත ප්‍රමාණයේ වෙනස (ලකුණු 2)
 2

$$\frac{10 \times 50}{2} = \text{රු } 250$$

(ආ) i. $170 - 2Q = 20 + 3Qs$
 $170 - 20 = 3Q + 2Q$
 $150 = 5Q$
 $\frac{150}{5} = Q$
 30 = Q
 $p = 170 - 2Q$
 $P = 170 - 2 \times 30$
 $P = 170 - 60$
 $P = 110$ (සමතුලිත මිල)

සමතුලිත මිල රු 110 යි
 සමතුලිත ප්‍රමාණය = 30 යි

ii. සමතුලිත මිලට අදාළ පාරිභෝගික පැහැදීම = $110 \times 30 = \text{රු. } 3300$ (ල.2)

(ඉ) i. සමතුලිත ප්‍රමාණය = $Qd = 100 - 3p$
 $Qd = 100 - 3 \times 10$
 $Qd = 100 - 30$
 $Qd = 70$ (ල.2)

ii. 25% කින් තිරුබද්ද ඉවත් කළ හොත් ආනයන මිල $\left(\frac{100 \times 10}{125} = \text{රු } 8\right)$ විම නිසා තිරුබද්ද රු 2 කි.

රු 10 මිල යටතේ දේශීය සැපයුම් ප්‍රමාණය
 $Qs = 40 + 2p$
 $= 40 + 2 \times 10$
 $= 40 + 20$
 $= 60$

රු 10 මිල යටතේ ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය (සමතුලිත ප්‍රමාණය) 70 කි
 එම නිසා අපනයන සැපයුම් ප්‍රමාණය = $70 - 60 = 10$ කි.
 එම නිසා රටකට අභිමිචන තිරු බදු ආදායම = 2×10 රු 20 කි (ල.3)

4. (අ) එකඟ නොවේ.

නිමැවුම් ප්‍රසාරණය කරන විට AVC වක්‍රය හා AC වක්‍රය අතර පරතරය ක්‍රමයෙන් අඩු වේ. AVC වක්‍රය හා AC වක්‍රය අතර වෙනසින් දැක්වෙන්නේ සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැයයි. එය නිමැවුම් ප්‍රසාරණය කරන විට ක්‍රමයෙන් අඩු වන නිසා AVC හා AC වක්‍ර අතර පරතරය ද අඩුවේ.

(ආ) එකඟ වේ.

පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් යනු සියලුම යෙදවුම් පමණක් කරමින් නිෂ්පාදනය කරන විට ඒකකයක සාමාන්‍ය පිරිවැය අඩුවීමයි. ඒ අනුව පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් හටගන්නා විට දිගු කාලීන සාමාන්‍ය පිරිවැය වක්‍රය පහළට ගමන් කරයි.

(ඇ) එකඟ නොවේ.

මුළු එළඳාව උපරිම වන විට ස්ථාවර යෙදවුම් වැඩි වේගයකින් ඉහළ නැංවෙන විට ස්ථාවර යෙදවුම්වලට සාපේක්ෂව විචල්‍ය යෙදවුම් පහළ ගොස් හීනවන එල ක්‍රියාත්මක වන බැවින් ආන්තික පිරිවැය වැඩි වේගයකින් ඉහළ නගී.

(ලකුණු 2x4)

(අ) එකඟ නොවේ.

කෙටි කාලයේදී විවලය යෙදවුම් වැඩි වේගයකින් ඉහළ නංවන විට ස්ථාවර දෙවුම්වලට සාපේක්ෂව විවලය යෙදවුම් ඉහළ ගොස් හීනවන එල ක්‍රියාත්මක වන බැවින් ආන්තික පිරිවැය වැඩි වේගයකින් ඉහළ නගී.

ii.(අ) වෙළඳපොළ මිල රු 80 දී $TR = TC$ වන නිසා ආර්ථික ලාභ ශුන්‍ය වුව ද ප්‍රමාණික ලාභ නිෂ්පාදකයාට හිමිවන බැවින් ආයතනය වසා දැමීමට තීරණය නොකෙරේ. (ලකුණු 2)

(ආ) මිල රු 100 දී නිෂ්පාදකයා අතිප්‍රමාණික ලාභ ලබයි.

නිෂ්පාදකයාගේ ආදායම	=	100 x 85 = 8500
නිෂ්පාදනයාගේ මුළු පිරිවැය	=	80 x 85 = 6800
අතිප්‍රමාණික ලාභය	=	රු 1700

(ඇ) මිල රු 100 දී ආයතනයේ මුළු ස්ථාවර පිරිවැය සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය x නිමැවුම් ඒකක ප්‍රමාණය
 $40 \times 85 =$ රු 3400 (ලකුණු 1)

iii. සුර්ණ තරගකාරී වෙළඳපොළ

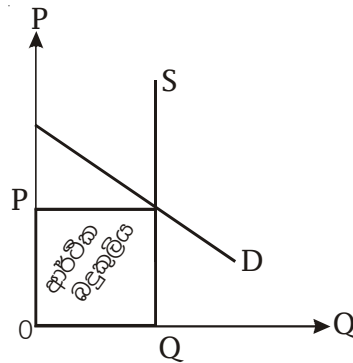
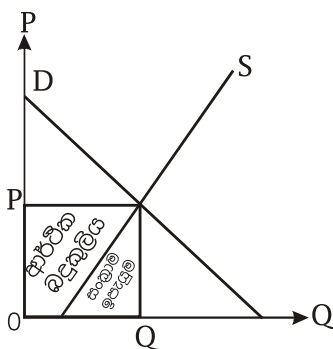
සමජාතීය භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය වීම
 නිෂ්පාදකයා මිල ගන්නෙකි
 ඉල්ලුම් වක්‍රය සුර්ණ නමය වෙයි
 සුර්ණ තොරතුරු ගලා යාමක් ඇත
 $P=AP=MR$ වේ

ඒකාකාරී තරග වෙළඳපොළ

ප්‍රභේද භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය වීම
 නිෂ්පාදකයා මිල තීරකයෙකි
 ඉල්ලුම් වක්‍රය නමය වේ
 සුර්ණ තොරතුරු ගලා යාමක් නැත
 $P > MC$

(ලකුණු 4)

iv. නිෂ්පාදන සාධකය සැපයුම් අනමයතාව වැයවන විට මුළු ඉපැයුම තුළ ආර්ථික බදු කුලිය සංග්‍රාම ඉපයුම ඉපයුමට වඩා වැඩි වන අතර සැපයුම සුර්ණ අනමය නම් මුළු ඉපයුම ම ආර්ථික බදු කුලියකි. (ලකුණු 3)

5. i. ප්‍රාථමික ආදායම් යනු,

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ නිරත වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හෝ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන වත්කම් හිමිකරගෙන සිටීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හෝ ආයතනික ඒකකවලට ලැබෙන ආදායමයි. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා සහභාගී වූ සියලුම නිෂ්පාදන සාධක සඳහා කරන ලද සාධක ගෙවීම් මෙයට ඇතුළත් වේ.

ප්‍රාථමික ආදායම්වල මුළු එකතුව සමස්ථ නිෂ්පාදනයේ එකතු කළ අගය නිරූපණය කරයි. (ලකුණු 2)

ප්‍රධාන සංරචක

1. සේවක ආදායම්
2. දළ මෙහෙයුම් අතිරික්තය
3. මිශ්‍ර ආදායම්
4. නිෂ්පාදනය මත ශුද්ධ බදු

(ලකුණු 2)

ii.(අ) කුටුම්භ අවසන් වියදම	=	6000	
ආණ්ඩුවේ අවසන් පරිභෝජන වියදම	=	4000	
කුටුම්භ වෙත සේවා සපයන ආයතන පරිභෝජන වියදම	=	500	
මුළු පරිභෝජන වියදම	=		10500
දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදන වියදම	=	3500	
තොග හෙවත් පරිලේඛණ වෙනස් වීම	=	1000	
වටිනා දෑ අත්පත් කර ගැනීම් හා අත්හැරීම්	=	200	
දළ දේශීය ප්‍රධාන සම්පාදන වියදම	=	4700	
දළ දේශීය වියදම	=	15200	(ලකුණු 1)
ශුද්ධ අපනයන (අපනයන - ආනයන)	=	- 1200	(ලකුණු 1)
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	=	14000	(ලකුණු 1)
(ආ) දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	=	14000	
විදේශ ශුද්ධ ප්‍රාථමික ආදායම	=	-700	
දළ ජාතික ආදායම	=	13300	(ලකුණු 1)
(ඉ) දළ ජාතික ආදායම	=	13300	
විදේශීය ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රම	=	1700	
වැය කළ හැකි දළ ජාතික ආදායම	=	14000	(ලකුණු 1)

(ඊ) කුටුම්භ අවසන් පරිභෝජන වියදම	=	6000	
කුටුම්භ වෙත සේවා සපයන ආයතනවල ප.වි.	=	500	
රජයේ පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම (4000 - 2400)	=	1600	
මූලික මිල යටතේ සමස්ත එකතු කළ අගය	=	14600	(ලකුණු 1)
(ඒ) වැය කළ හැකි දළ ජාතික ආදායම	=	14000	
මුළු පරිභෝජන වියදම	=	10500	
දළ ජාතික ඉතිරිකිරීම්	=	3500	

(විකල්ප ක්‍රම පිළිබඳ සැලකිලිමත් වන්න)

- iii. ඉතුරුම් සිදුවන විට වියදම් ප්‍රවාහයේ ගිලිහීමක් හෙවත් කාන්දුවීමක් ඇති කරයි. ඒ නිසා සමාහාර ඉල්ලුම සංකෝචනය වේ. ආයෝජන වියදම් ප්‍රවාහනයට එකතු වීමක් හෙවත් විදීමක් සිදු කරයි. ඒ නිසා සමහර ඉල්ලුම ප්‍රසාරණය වේ. (ල.1)
- ඉතුරුම්වලට සාපේක්ෂව ආයෝජන විශාල වන විට ($I > S$) සමාහාර ඉල්ලුම ඉහළ නගින අතර එනිසා මූර්ත නිමවුම් මට්ටම ප්‍රසාරණය වේ. (ල.1)
- ඉතුරුම්වලට සාපේක්ෂව ආයෝජනය කුඩා වන විට ($I < S$) සමාහාර ඉල්ලුම පහළ වැටෙන අතර ඒ නිසා මූර්ත නිමවුම් මට්ටම සංකෝචනය වේ. (ල.1)
- ඉතුරුම් සහ ආයෝජනය එකිනෙකට සමාන වන විට ($I = S$) සමාහාර ඉල්ලුම නොවෙනස්ව පවතින අතර මූර්ත නිමවුම් මට්ටම සමතුලිත මට්ටමට පත් වේ. (ල.1)

iv. $Y = E$

$$Y = C + I + G + X - M$$

$$Y + 100 + 0.8Y_d + 250 + 400 + (-250) \tag{ල.1}$$

$$Y = 500 + 0.8(Y - 300 + 100)$$

$$Y = 500 + 0.8y - 160 \tag{ල.1}$$

$$Y.8y = 340$$

$$.2y = 340$$

$$Y = \frac{340}{.2}$$

$$Y = 1700 \tag{ල.1}$$

$$\begin{aligned} \text{රාජ්‍ය බදු ගුණකය} &= \frac{-6}{1 - 0.8} \\ &= \frac{-6}{.2} \\ &= -30 \end{aligned}$$

$$\Delta y = 4 \times 200$$

$$\Delta y = 800$$

$$y = 1700 + 800$$

$$Y = 2500 \tag{ලකුණු 1}$$

6. i. හාණිඩ හා සේවා හුවමාරු කිරීමේදී ගෙවීම් මාධ්‍යයක් වශයෙන් පොදුවේ පිළිගනු ලබන ඕනෑම දෙයක් මුදල් වශයෙන් සලකනු ලබයි. (ලකුණු 2)

- ◆ හොඳ මුදලක පහත සඳහන් ලක්ෂණ දැකිය හැකිය.
 - ◆ කුඩා කොටස්වලට බෙදිය හැකි වීම
 - ◆ පොදු පිළිගැනීමක් තිබේ.
 - ◆ පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි වීම
 - ◆ පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි වීම
 - ◆ වටිනාකම ස්ථාවරව පැවතීම

(1/2 x 4 = 2)

ii. දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ අන්තර්ගත හාණිඩ හා සේවාවන්හි මිල මට්ටමේ සිදුවන වෙනස්වීම් හෙළි කරන දර්ශකයයි. එය පහත පරිදි ගණනය කරයි.

$$\text{දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ අවධමනය} = \frac{\text{පවත්නා මිල අනුව ද.දේ.නි}}{\text{ස්ථාවර මිල අනුව ද.දේ.නි}} \times 100 \tag{ල.2}$$

කිසියම් වර්ෂයක දේශීය නිෂ්පාදනය පවත්නා මිලෙන් සහ ස්ථාවර මිලෙන් ගණනය කිරීමේදී පවත්නා මිලට අනුව ලැබෙන වටිනාකම ඉහළ යාම තුළින් පිළිබිඹු වන්නේ ආර්ථිකයේ මිල මට්ටම ඉහළ යාමකි. නැතහොත් ද.දේ.නි අවධමනයේ අගය ඉහළ යාම තුළින් පිළිබිඹු වන්නේ සාමාන්‍ය මිල මට්ටමේ ඉහළ යාමයි. එම ඉහළ යාමේ ප්‍රතිශතය උද්ධමන අනුපාතිකය වේ. (ලකුණු 2)

iii. ද්‍රවශීලතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම

ලාභදායකත්වය ඉහළ නංවා ගැනීම (ලකුණු 1)

ද්‍රවශීලතාව යනු පාඩු නොවී වත්කම් ඉක්මනින් මුදල් බවට හැරවීමේ හැකියාවයි. තම තැන්පතු මුදල් තමන්ට ඕනෑම විටෙක බැංකුවෙන් ආපසු ලබා ගත හැකිය යන මහජන විශ්වාසය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සෑම අවස්ථාවකම වාණිජ බැංකුවලට සිය ද්‍රවශීලතාව ආරක්ෂා කරගැනීමට සිදු වෙයි. (ලකුණු 1)

ලාභදායකත්වය යනු ණයක් ලබාදීමේ සහ ආයෝජන වත්කම් මගින් උපයා ගන්නා ආදායමෙන් තැන්පතු සඳහා ගෙවන පොලී වියදම් අඩු කිරීමෙන් ලැබෙන පොලී ආදායමයි. (ලකුණු 1)

වාණිජ බැංකු සිය ද්‍රවශීලතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට යූරෝමේදී ලාභදායකත්වය අඩු වේ. ලාභදායකත්වය ආරක්ෂා කර

ගැනීමට යාමේදී ද්‍රවශීලතාව අඩු වේ.

- iv. පවත්නා සංචිතය = රු. මි 6000
- ද්‍රව්‍ය සංචිතය රු 10000 $\times \frac{20}{100}$ = රු. මි 2000
- අධි සංචිත ප්‍රමාණය = රු. මි 4000
- මෙම බැංකුවට ලබා දිය හැකි අලුත් ණය ප්‍රමාණය රු. මිලියන 4000 කි.
- මැවිය හැකි උපරිම ණය ප්‍රමාණය = රු. 4000 x 5
- රු. 20 000

(ල.2)

v. (අ) පදනම් මුදල්

කිසියම් රටක සමස්ත මුදල් සැපයුම පදනම සපයන මහ බැංකුව සතු සෘජු මූල්‍ය වගකීම් පදනම් මුදල් වේ.

මුදල් ගුණකය

ආර්ථිකයේ මුළු මුදල් සැපයුම හා පදනම් මුදල් අතර සම්බන්ධය මුදල් ගුණකයෙන් දැක්වේ.

$$\text{මුදල් ගුණකය} = \frac{\text{මුදල් සැපයුම}}{\text{පදනම් මුදල්}} = \frac{M}{H}$$

(ආ) මුදල් වෙළඳපොළ

වසරකට අඩු කාලයකින් පරිණතවන භාණ්ඩාගාර රිල්පත් වාණිජ පත්‍රිකා හා තැන්පතු සහතික පත් වැනි පොළී උපයන කෙටි කාලීන වත්කම් ගනුදෙනු සිදුවන වෙළඳපොළයි. (ල.1)

ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ

වර්ෂයකට වඩා වැඩි කාලයක් පරිණත වන මූල්‍ය උපකරණ හා සමාගම්වල කොටස් යනාදිය හුවමාරු වෙන වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළයි. (ලකුණු 1)

7 i. පාරිභෝගිකයාට හා නිෂ්පාදකයාට තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය කරන තොරතුරු වෙළෙඳපොළ මගින් සම්පූර්ණයෙන්ම නිවැරදිව ලබාගත නොහැකිවීම අපූර්ණ තොරතුරු යනුවෙන් හැඳින්වේ.

◆ වෙළඳ පොළක පූර්ණ තොරතුරු නොලැබීම කෙරෙහි පහත සඳහන් සාධක බලපායි

ප්‍රචාරය නිසා සැබෑ තොරතුරු විකෘති කොට දැක්වීම.

◆ සංකීර්ණ තාක්ෂණික කරුණු පිළිබඳ ඇතැම් තොරතුරු මිදීමට අපහසු වීම.

◆ ඇතැම් ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතා පැවතීම. (ලකුණු 1)

◆ වෙළඳපොළෙන් තොරතුරු නොලැබෙන විට නිෂ්පාදකයා හා පාරිභෝගිකයා ගනු ලබන තීරණ නිසා සම්පත් බෙදී යාම අකාර්යක්ෂම වේ. ඒ අනුව තොරතුරු නොලැබීම් වෙළෙඳපොළ අසමීක් වීමට හේතු වේ (ලකුණු 2)

ii. එකඟ නොවේ

මෙය එකිනෙකට වෙනස් වූ සංකල්ප දෙකකි (ලකුණු 1)

පොදු හොඳ භාණ්ඩ යනු සාමූහික ව පරිභෝජනය කරනු ලබන භාණ්ඩ වේ ඒවායේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ දෙකකි.

1. ගෙවීම්ක නොකරන පුද්ගලයන් අදාළ භාණ්ඩ පරිභෝජනයෙන් ඉවත් කල නොහැකිවීම.

2. පරිභෝජන තරගකාරීත්වය නොමැතිවීම

උදාහරණ - ඔරලෝසු කණු, ජාතික ආරක්ෂාව වැනි

පරිභෝජනය සීමා කළ නො නොහැකි පරිභෝජනයේ තරගකාරීත්වය දැකිය හැකි සම්පත් පොදු සම්පත් වේ

1. ප්‍රතිලාභ ලබන්නන් හා පරිභෝජනය සීමා කළ නො නොහැකි වීම

2. පරිභෝජනයේ තරගකාරීත්වයක් දක්නට ලැබීම.

උදා:- මත්ස්‍ය සම්පත්, තෘණ භූමි (ලකුණු 3)

iii. සාර්ව ආර්ථික අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුවේ වියදම් බදු අයකිර කිරීම් සහ ණය ගැනීම් සඳහා අදාළ වෙනස්කම් සිදු කිරීම රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය නම් වෙයි.

iv. (අ) වර්තන ගිණුමේ ශේෂය

සුළු ආදායම = රු මි. 165000

පුනරාවර්තන වියදම් = රු මි. 175000

= රු මි. -10000

(ලකුණු 2)

(ආ) සමස්ත ගිණුම් ශේෂය

මුළු ආදායම් = රු මි. 170000

මුළු වියදම් = රු මි. (200000)

සමස්ථ ශේෂය = රු මි. - 30000

(ලකුණු 2)

(ඉ) ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂය

=

සමස්ථ ගිණුමේ ශේෂය = රු මි. -30000

පොලී ගෙවීම් = රු මි (-21000)

ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂය = රු මි. - 9000

(විකල්ප ප්‍රවේශ ඔස්සේ ද ගණනය කළ හැකිය) =

◆ විශාල වශයෙන් ණය ලබා ගැනීම නිසා පොලී ගෙවීම් ඉහළ යාම හේතුවෙන් රාජ්‍ය ඉතුරුම් පහළ යාම සහ ආයෝජනය පහළ යාම.

◆ ණය වාරික සහ පොලිය ඉහළ යාම හේතුවෙන් රාජ්‍ය වියදම් ඉහළ යාම.

- ◆ රාජ්‍ය මූල්‍ය කලමනාකරණය වඩාත් දුෂ්කර වීම
- ◆ පෞද්ගලික අංශය වෙතින් සම්පත් ගලා නොයාම සහ ණය පොලී අනුපාතිකය ඉහළ යාම හේතුවෙන් ආර්ථිකයේ තෙරපීමක් ඇතිවීම. (තෙරපුම් ප්‍රතිවිපාක)
- ◆ විදේශ ණය මගින් රාජ්‍ය ණය පියවීම හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර ණය අර්බුදයට මුහුණ දීමට සිදුවීම
- ◆ ප්‍රසාරණාත්මක ණය මූලාශ්‍ර මගින් ණය ලබා ගැනීම නිසා ආර්ථිකයේ හානිදායී හා සේවාචල මිල ගණන් ඉහළ යාම
- ◆ විදේශ ණය වාරික හා පොලිය ඉහළයාමෙන් තෙරපුම් ශේෂ දුෂ්කරතා ඇතිවීම
- ◆ වර්තමාන පරම්පරාව විසින් අනාගත පරම්පරාව වෙත ණයබර පැටවීම

(ලකුණු 1x4=4)

8. (1) රූපවාහිනී යන්ත්‍ර නිරපේක්ෂ වාසි කොරියාවේ ඇත.

(අ) පරිගණක යන්ත්‍ර නිරපේක්ෂ වාසි කොරියාවේ ඇත.

(ලකුණු 1)

(ආ) රූපවාහිනී ආවස්ථික පිරිවැය කොරියාව Δ රූපවාහිනී

Δ පරිගණක

$$= \frac{8}{16} = 0.5$$

රූපවාහිනී ආවස්ථික පිරිවැය

$$= \frac{12}{48} = 0.25$$

පරිගණක ආවස්ථික පිරිවැය කොරියාව

$$= \frac{\Delta \text{ පරිපූරක}}{\Delta \text{ රූපවාහිනී}} = \frac{16}{8} = 2$$

$$\text{පරිගණක ආවස්ථික පිරිවැය එක්සත් ජනපදය} = \frac{48}{12} = 4$$

පරිගණක නිෂ්පාදනයේ සාපේක්ෂ වාසි කොරියාවේ ඇත

(ලකුණු 2)

ii. සලාක හෙවත් කෝටා නියම කිරීම

දේශීය නිෂ්පාදකයින්ට සහනාධාර හෝ දිරිගැන්වීම් ලබාදීම

ප්‍රපනනය

ස්වේච්ඡාවෙන් අපනයන සලාක පනවා ගැනීම

විදේශ විනිමය පාලනය

ආනයන අපනයන පාලන සීමා පැනවීම

වෙළෙඳපොළ සම්බාධක පැනවීම

පරිපාලන සහ තාක්ෂණික ප්‍රමිති නියම කිරීම

(ලකුණු 1x4)

iii. බහුපාර්ශ්වීය වෙළඳ සංවිධානයක් යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ සීමිත රටවල් කිහිපයක් වෙනුවට සියලුම රටවල්ට නිදහසේ වෙළඳාම් කිරීමට ප්‍රවේශ වීමට ඉඩ සැලසෙන නීතිමය වැඩපිළිවෙළක් ය.

උදා - තීරුබදු සහ වෙළඳාම් පිළිබඳ පොදු සම්මුතිය

ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානය.

(ලකුණු 1)

iv. ද්වි පාර්ශ්වික

ඉන්දු ලංකා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම

පකිස්ථානුතානු ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම

ශ්‍රී ලංකා සිංගප්පූරු නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම

(ලකුණු 1x2)

බහු පාර්ශ්වික

ආසියානු ශාන්තිකර නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම

දකුණු ආසියා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම

බෙංගාල බොක්ක ආශ්‍රිත රටවල තාක්ෂණික සහ ආර්ථික සහයෝගීතාව සඳහා වූ බහු ආංශික නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම

(ලකුණු 1x2)

v (අ) ණය සඳහා පොලී ගෙවීම් ආයෝජන ආදායම් ගෙවීම් ලෙස සටහන් කරනු ඇත. ඩොලර් 12000 ගෙවීම ශ්‍රී ලංකා ගෙවුම් ශේෂ ලේඛනයේ ජංගම ගිණුමේ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම හර ශේෂයක් ලෙස සටහන් කරන අතර මූල්‍ය ගිණුමේ මුදල් තැන්පත් ශීර්ෂය යටතේ බැර සටහනක් ලෙස සටහන් කෙරේ.

(ලකුණු 1)

(ආ) ශ්‍රී ලංකාව ගෙවුම් තුළන ලේඛනයේ මූල්‍ය ගිණුමේ අනෙකුත් ආයෝජන යටතේ ඇති ණය ශීර්ෂය යටතේ බැර ශේෂයක් ලෙස ද ණය වශයෙන් ලබාගත් විදේශ මුදල් ප්‍රමාණය මූල්‍ය ගිණුමේ මුදල් තැන්පත් ශීර්ෂය යටතේ හර සටහනක් ලෙස ද ඇතුළත් කෙරේ.

(ලකුණු 1)

vi. අපනයන විවිධාංගීකරණය කිරීම

සාම්ප්‍රදායික අපනයන දීමත් කිරීම

අපනයන ප්‍රවර්ධන කලාප පිහිටුවීම

විදේශ රටවල් සමග වෙළඳ ගිවිසුම්වලට එළඹීම

අනාගත ආදේශ කර්මාන්ත වැඩි දියුණු කිරීම

අත්‍යවශ්‍ය ආනයන හැර අනෙකුත් ආනයන ධෛර්යමත් කිරීමට කටයුතු කිරීම

විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීමට ඉඩහැරීම හෝ අවප්‍රමාණ කිරීම.

(ලකුණු 4)

9. i. ආර්ථික වෘද්ධිය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ ආර්ථිකයක විභව නිමැවුම් දිගු කාලයක් තිස්සේ අඛණ්ඩව වර්ධනය වීමයි. මෙය මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රමාණාත්මකව සිදුවන වර්ධනයකි.
සම්පත් සම්භාරය ඉහළ යාම හා ඵලදායීතාව ඉහළ යාම ආර්ථික වෘද්ධිය බිහි කරන සාධක වේ.
සංවර්ධනය යනු මිනිස් ජීවිතවල ගුණාත්මක වර්ධනයකි. ආර්ථික වෘද්ධියේ ප්‍රතිලාභ ජනතාව අතර බෙදී ගොස් ජනතාවගේ ජීවන තත්වය උසස් වීමකි. සංවර්ධනයේදී මූර්ත නිමැවුම් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක වර්ධනයට අමතරව දිළිඳුබව අඩුවීම ආදායම ව්‍යාප්තියේ විෂමතා අඩුවීම විරැකියාව අඩුවීම සතුටුදායක අධ්‍යාපන මට්ටමක් ඉහළ සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ මට්ටමක් පිරිසිදු පරිසරයක් වැනි ගුණාත්මක ලක්ෂණ ඇති වේ.

(ලකුණු 4)

- ii. විදේශ ආයෝජන ප්‍රමාණවත් නොවීම
යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මක බව අඩුවීම
සාර්ව ආර්ථික අස්ථායීතාව
දේශපාලන අස්ථාවර බව
ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවල අවිනිශ්චිත බව
බලශක්ති පිරිවැය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම
විනිමය අනුපාතය ක්ෂයවීම
රාජ්‍ය මූල්‍ය ගැටලු ඇතිවීම
අපනයන විවිධාංගීකරණය නොවීම

(කරුණු 4 ට ලකුණු 4)

iii. මෑතකාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතා ප්‍රමාණයේ දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණය වන්නේ ජාතික මට්ටම අනුව ද අංශ වශයෙන් ද ගත්විට දරිද්‍රතා සීග්‍රයෙන් පහත වැටී ඇති බවයි.

දරිද්‍රතා මට්ටම

	2012 / 13	2016
ශ්‍රී ලංකාව	6.7	4.1
නාගරික	2.1	1.9
ග්‍රාමීය	7.6	4.3
වතු	10.9	8.8

(ලකුණු 2)

- ◆ සංඛ්‍යා සටහන අනුව දරිද්‍රතාව අඩු වී ඇති නමුත් නාගරික අංශයට සාපේක්ෂව ග්‍රාමීය හා වතු අංශවල ඉහළ දරිද්‍රතාවක් පවතී. ඊට බලපා ඇති හේතු වන්නේ,
- ◆ දරිද්‍රතා මට්ටම ඉහළ අගයක් ගෙන ඇති ග්‍රාමීය අංශය හා වතු අංශයේ අධ්‍යාපනය සෞඛ්‍ය සේවා සහ යටිතල පහසුකම් හා රැකියා අවස්ථා නාගරික අංශයට සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතීමයි.
- ◆ ග්‍රාමීය අංශයේ කෘෂිකාර්මික අංශය පදනම් කරගෙන ජීවනෝපාය මාර්ගවලින් ලැබෙන ආදායම අඩුවීම
- ◆ දිස්ත්‍රික්ක අනුව ඉහළම දරිද්‍රතාව කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කයෙන්ද පහළම දරිද්‍රතාව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙන්ද වාර්තා වේ.

(ලකුණු 2)

iv. ජාතික දරිද්‍රතා ක්‍රම යනු ආහාර හා ආහාර නොවන අත්‍යවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය සඳහා පුද්ගලයෙකුට දිනකට කිලෝ කැලරි 2030 අවශ්‍යතාවක් සපුරා ගැනීමට වැය වන වියදම ජාතික දරිද්‍රතා ඉම ලෙස හැඳින්වේ. 2016 වර්ෂය සඳහා දරිද්‍රතා ඉම රු 4166 කි.

(ලකුණු 2)

පංචමක අපකිරණ අනුපාතයෙන් දැක්වෙන්නේ ආදායම් උපනයනයන්ගේ ඉහළ ම ආදායම හිමි කරගත් පංචමකයේ (20%) සාමාන්‍ය ආදායම පහළම ආදායම උපයාගත් පංචමකයේ සාමාන්‍ය ආදායම අතර අනුපාතයයි. මේ මගින් ආදායම විෂමතාවයේ ස්වරූපය මැනිය හැක. මෙ ගණනය කරන්නේ,

$$\text{පංචමක අපකිරණ අනුපාතය} = \frac{\text{ඉහළම ආදායම උපයාගත් පංචමකයේ සාමාන්‍ය ආදායම}}{\text{පහළම ආදායම උපයාගත් පංචමකයේ සාමාන්‍ය ආදායම}}$$

v. 2017 වසරේ මානව සංවර්ධන වාර්තාවට අනුව මානව සංවර්ධන දර්ශකයේ සංඛ්‍යාත්මක අගය හා ස්ථානය අනුව දකුණු ආසියානු කලාපයේ රටවල් අතර ඉහළම මානව සංවර්ධනය සහිත රට ශ්‍රී ලංකාව වේ.

රට	ස්ථානය	මානව සං. දර්ශකය
ශ්‍රී ලංකාව	73	0.770
මාලදිවයින	105	0.717
ඉන්දියාව	131	0.460
පකිස්තානය	147	0.562
නේපාලය	145	0.574
භූතානය	132	0.612

(ලකුණු 3)

මානව සංවර්ධන දර්ශකය හැඳින්වීම (ලකුණු 1)

10. i. අපනයන තරගකාරීත්වය හා අපනයන විවිධාංගීකරණය මගින් ලෝක වෙළඳපොළ තුළ සිය කොටස් පුළුල් කිරීම කර ගැනීම
- ගෙවුම් ශේෂ ගැටලු නිරාකරණය
 - විදේශ විනිමය ගැටලු නිරාකරණය
 - ආර්ථික වර්ධන උපාය මාර්ග ලෙස අපනයන කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය

Answer

- විදේශ ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම
- සේවා නියුක්ති අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා අපනයන වෙත යොමු වූ කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය (ඕනෑම කරුණු 4කට ලකුණු 4යි.)

ii. 2016 වසරේ විදේශ රැකියා සඳහා පිටත් යන්නන්ගේ 7.8% පහළ යාමක් වාර්තා විය.

- දකුණු කොරියාවේ රැකියා සඳහා පිටත්වීම සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ද ඉන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් (79%) නුපුහුණු ශ්‍රමික කාණ්ඩයට අයත් වීම
- 2015 වසරේ දේශ ප්‍රේරණ ලැබීම් අඩුවීමක් වාර්තා විය. එය 2016 වන විට මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කර ඇත.
- මැදපෙරදිග රටවල රැකියා සඳහා පිටත් වන ශ්‍රමිකයන්ගේ අඩුවීම හා මැද පෙරදිග රටවල ආර්ථික පසුබෑම ක්‍රම ඉල්ලුම් අඩුවීමට හේතු විය.
- 2017 අය වැය මගින් නුපුහුණු ශ්‍රමිකයන්ගේ අවම වැටුප 350 ලෙසට පුහුණු ශ්‍රමිකයන්ගේ අවම වැටුප 450 ලෙස නියම කරන ලදී. (ලකුණු 4)

iii. එලදායීතාවය ඉහළ යාම

- ආර්ථික වෘද්ධිය වේගවත් වීම
 - ආයෝජකයන්ගේ පෞද්ගලික පිරිවැය අඩුවීම ඉවහල් වීම
 - අපතේ යාම් හා නාස්ති වීම් අවම වීම
 - කලමනාකරණය හා සම්බන්ධීකරණය කාර්යක්ෂමවීම
 - ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය වැඩි දියුණු ඉවහල්වීම
 - සමාජ සංවර්ධනයට හේතු වේ.
- (ආර්ථික සමාජයීය වැදගත්කම 2 බැගින් ඇත්නම් ලකුණු 4 දෙන්න) (ලකුණු 4)

iv. ආණ්ඩු බලය වෙනස් වීම

- වරින් වර ඇති වූ හිඟය ගංවතුර වන සතුන්ගෙන් වන හානි
- ආසියාතික මූල්‍ය අර්බුද
- ගෝලීය ආර්ථිකයේ රටවල් දිගින් දිගටම ඇති වූ අර්බුද
- ලෝක ආහාර හිඟය
- ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම හා විවිධ කලාපවල සිදු වූ ස්වභාවික උපද්‍රව (ලකුණු 4)

V. ජනතාව - දිළිඳුකම හා සාගින්න අවසන් කිරීම

- පාරිච්ඡේද - ස්වභාවික විපර්යාසවලට කඩිනම් පියවර ගැනීම
- සෞභාග්‍ය - සියලු මනුෂ්‍ය වර්ගයා සමෘද්ධිමත් හා තෘප්තිමත් ජීවිත භුක්ති විඳින බව තහවුරු කිරීම.
- සාමය - බිය හා ප්‍රචණ්ඩත්වයෙන් තොර සාමකාමී සාධාරණ සමාජය
- හවුල් කටයුතු - ගෝලීය හවුල් කරුවන්ගේ හා සියළුම රටවලින් සියළුම පර්ශ්වයන්ගෙන් හා සියළුම ජනතාවගේ දායකත්වය ලබා ගැනීම (ලකුණු 4)